

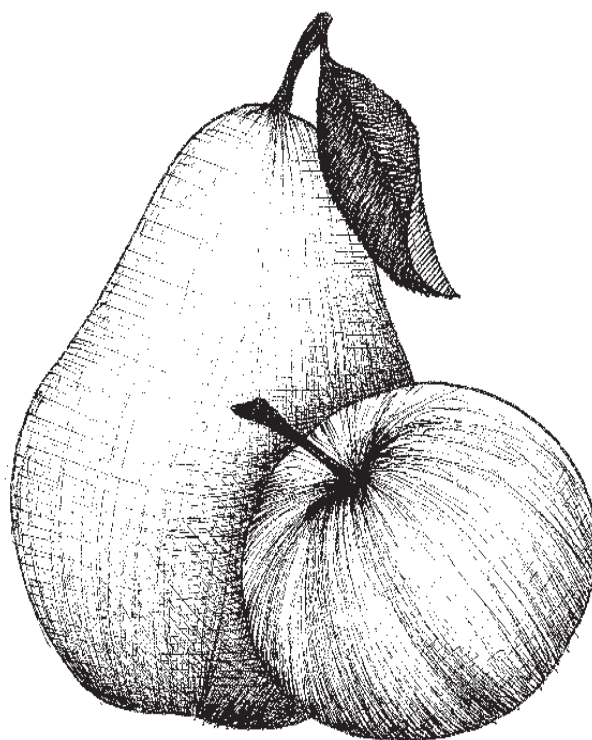
číslo: 3

ročník: 8

datum vydání: 20. 5. 2003

HUKOT SPECIÁL

Projekt „Staré ovocné odrůdy“

Obsah

Mapování lokálních odrůd třešní a višní v České republice	2
Ovocné stromy v severozápadních Čechách	5
Nalezené odrůdy ovoce	7
Aktivní ochrana stromů	10
Pokus - testování resistentních jablečných odrůd na vysokokmeni a ve vysokých polohách	11
Landschaftspflegeverband „Oberes Vogtland“ a Německo - České přeshraniční projekty	12
Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura	13
Poděkování	14
Pozemkový spolek Meluzína (PSM)	14

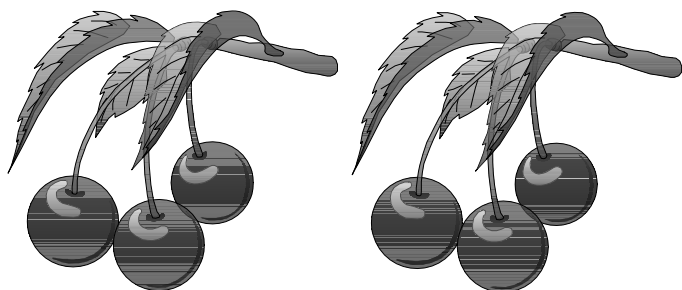
Mapování lokálních odrůd třešní a višní v České republice

F. Paprštejn, J. Kloutvor

Výzkumný a šlechtitelský ústav
ovocnářský Holovousy s.r.o.

508 01 Hořice v Podkrkonoší

e-mail: fp@vsuo.cz

Území České republiky se již ve středověku významnou měrou podílelo na vzniku řady odrůd ovocných dřevin. Svědčí o tom značný počet krajových odrůd, které se v hojné míře pěstovaly ještě na začátku tohoto století (Kohout, 1959). Vznik těchto odrůd byl procesem samovolným, který vyplýval především z vysoké plošné hustoty ovocných rostlin a tradic pěstování. U těchto odrůd neznáme většinou původ, vznikly náhodně a vzhledem ke svým kvalitám se dále šířily. Tyto odrůdy jsou dokonale přizpůsobeny půdně klimatickým podmínkám dané oblasti.

Změnou vlastnických vztahů k půdě a priorit zemědělské výroby dochází v posledních letech k likvidaci starých sadů a stromořadí. Tím narůstá nebezpečí ztráty krajových forem ovocných plodin na našem území. Z těchto důvodů se přistoupilo k postupné inventarizaci ovocných dřevin na území České republiky (Holubec a kol. 1996). Součástí projektu je i záchrana nejceněnějšího materiálu. Cílem příspěvku je poskytnout informace o odrůdách a planých formách třešní, které byly nalezeny při sběrových expedicích.

Šumava

Větší výskyt třešní a višní byl zaznamenán v nižších polohách u bývalých nebo přetrvávajících sídlišť a podél melioračních staveb, zejména Švarcenberského kanálu. Ucelené výsadby ovocných dřevin se v pohraniční části Šumavy téměř nevyskytují. Převaly ojedinělé stromy a bývalé aleje. Jednalo se ve většině případů o plané formy třešní. Z odrůd byly určeny: „Baltawarská“, „Dönissenova“, „Droganova“, „Kaštánka“, „Koburská“, „Libějovická raná“, „Rose de Lyons“, „Srdcovka přeúrodná“ a „Velká černá chrupka“.

Višně: „Amarelka královská“.

Krkonoše

Zde byl sběr převážně orientován na zajímavé mrazu odolné jedince. Větší část tvořily ptácnice (*Prunus avium*) z nadmořských výšek 800 a 1000 m, které se vyznačovaly dobrým zdravotním stavem, nebyly výrazně poškozeny mrazem a jejich stáří se pohybovalo mezi 100 a 200 lety. Zajímavé bylo, že právě ptácnice rostla v nejvyšší nadmořské výšce ze všech běžně pěstovaných ovocných druhů.

Byla nalezena odrůda třešní 'Ladeho pozdní', která se vyznačuje nejpozdější dobou zrání ze všech doposud známých odrůd. V lokalitě Mrklov (658 m nad mořem) právě tato odrůda začátkem září dozrávala.

Další nalezené odrůdy třešně:

„Karešova“, „Kaštánka“, „Ladeho pozdní“, „Lyonská“, „Zeisbergova“. U višní byla objevena odrůda „Vackova“.

Orlické hory

Z ovocnářského hlediska je oblast Orlických hor chudá na původní odrůdy. Téměř všechny staré ovocné stromy byly během posledních 45 let zlikvidovány. V rekreačních oblastech jsou vysazovány novější odrůdy, které se více či méně hodí do této lokality. Řada ovocných druhů byla nahrazena lesními a okrasnými dřevinami. Přesto se nám podařilo objevit několik původních odrůd.

Nejvyšší místo v Orlických horách, kde byl zaznamenán výskyt ovocných dřevin, byl Vysoký kořen (814 m n.m.). Nachází se zde 5 stromů *Prunus avium* ve stáří 80 a 150 let.

Krušné hory

Během expedice se podařila zmapovat západní část Krušných hor a Doupovské hory z hlediska ovocných stromů. Oblast je poměrně bohatá na ovocné dřeviny, především na jabloně a hrušně. Odrůdová skladba zahrnuje odrůdy, které se vysazovaly po 1. světové válce. Překvapuje velmi častý výskyt semenáčů

jabloní a zejména hrušní, který nebyl zaznamenán na jiných lokalitách. Přirozený zdroj variability může být využit pro budoucí šlechtitelské programy. U třešní se většinou se jednalo o semenáče, z odrůd byly identifikovány: „Baltavarská“, „Dönissenova“, „Droganova“, „Kaštánka“, „Hedelfingenská“, „Lyonská raná“, „Medovka“ (pestrá srdcovka), „Napoleonova“, „Plavky“ (pestrá srdcovka), „Rychlice německá“, „Schneiderova“ („Thurn Taxis“), „Srdcovka přeurodná“, „Velká černá chrupka“ a „Vlaška“ (pestrá srdcovka). U višni: „Amarelka královská“, „Sladkovišeň raná“ a „Vackova“.

Doupovské hory

Ve vojenském prostoru byly nalezeny pouze ojediněle ptáčnice. Výskyt lokálních odrůd třešní a višni nebyl objeven kromě odrůdy Doupovská černá.

Podyjí

Na území národního parku se v některých lokalitách vyskytovala hojně mišpule (*Mespilus germanica*). V minulosti byla roubována převážně na hloh, popřípadě hrušnové pláň.

Zaznamenali jsme výskyt odrůd třešní „Hedelfingenská“, „Lyonská raná“, „Napoleonova“, „Německá rychlice“, „Schneiderova“, „Šakvická“ a „Velká černá chrupka“.

Nepodařilo se nám nalézt starou lokální odrůdu třešní „Znojemská kaštánka“, která v této lokalitě byla zjištěna ještě v 50 letech minulého století.

Beskydy

Území bohaté na ovocné dřeviny, především na jabloně a slivoně. Nejvíce rozšířenou odrůdou jabloně jsou různé formy „Jaderničky moravské“. Formy se liší variabilitou tvaru a velikosti plodů. Z třešní se v této oblasti vyskytovaly odrůdy: „Běllice“, „Hedelfingenská“, „Kaštánka“, „Lyonská raná“ a „Napoleonova“.

Jeseníky

Oblast Jeseníků byla v minulosti bohatá na ovocné dřeviny. Je to dáno vhodnými půdními podmínkami, chladnějším podnebím s dostatkem srážek, vysokou vzdušnou vlhkostí a silnými podzimními rosami, které přispívají k nádhernému vybarvení plodů jabloní. Z odrůd třešní byla nalezena lokální odrůda „Buky“, „Napoleonova“ a „Lyonská raná“.

Český ráj

Oblast je charakteristická velmi příhodnými klimatickými podmínkami pro pěstování ovocných

dřevin. Je zde soustředěn značný počet starých ovocných stromů. U třešní byly nalezeny odrůdy: „Hedelfingenská“, „Karešova“, „Kassinova“, „Koburská raná“, „Libějovická raná“, „Lyonská raná“, „Napoleonova“, „Německá rychlice“, „Schneiderova“, „Tropričterova“ a „Velká černá chrupka“. U višni: „Amarelka královská“ a „Vackova“.

Charakteristika některých uvedených odrůd:

Baltavarská (Baltawaner) – pestrá polochrupka, která vznikla asi v Uhrách. Zraje ve 3. a 4. třešňovém týdnu, velmi dobré chuti.

Běllice – Česká odrůda z Hořicka. Srdcovka zrající ve 3. třešňovém týdnu. Plody jsou středně velké, •luté s nepatrným skořicovým líčkem. Dužnina je velmi měkká, navinule sladké chuti, velmi dobré.

Buky (Mramorovaná chrupka) – Česká odrůda rozšířená na severní Moravě a částečně ve východních Čechách. Tmavá chrupka, zraje ve 4. týdnu. Plod středně velký, dužnina navinule sladká s příjemně nahorklou chutí, velmi dobrá.

Doupovská černá – Česká lokální odrůda z Karlovarska. Černá polochrupka, protáhle srdčitého tvaru, zraje ve 4. týdnu. Plod středně velký, chuti navinule sladké, dobré.

Dönissenova (Dönissens Gelbe Knorpelkirsche) – •lutá chrupka původem asi z Gubenu (Německo). Plody zrají v 6. třešňovém týdnu, dužnina má medově sladkou chuť. Náhylná k praskání plodů. Na stanoviště nenáročná odrůda.

Droganova (Drogans Gelbe Knorpelkirsche) – •lutá chrupka, která zraje na rozhraní 4. a 5. týdne. Pochází z Německa. Dužnina má příjemně sladkou chuť.

Karešova – Česká odrůda, která byla nalezena v Ostroměři v Podkrkonoší koncem 19. století. Tmavá srdcovka s velkými plody, která zraje ve 2. třešňovém týdnu současně s „Early Rivers“. Tato lokální odrůda se v současné době uplatňuje v trnících výsadbách. Pro naše podmínky je vhodnější než odrůda „Burlat“.

Kaštánka (Early Rivers) – anglická odrůda, která v některých starších pomologiích je uváděna jako krajová odrůda ze středních Čech. Jedná se o tmavou srdcovku, zrající ve 2. třešňovém týdnu. Vyniká chutí dužniny a odolností k praskání plodů.

Koburská (Koburger Mai Herzkirsche) – pochází z Francie. Tmavá srdcovka, která zraje koncem 1. týdne. Du•nina má velmi dobrou chu•. Velmi rozšířená odrůda ve starých výsadbách.

Ladeho pozdní (Lades Späte Knorpelkirsche) - červená chrupka neznámého původu, která dozrává a• v 2. polovině srpna. Jedná se o nejpozději zrající odrůdu třešně, která je uchovávaná v genofondu. Plody středně velké a• menší, průměrné chuti.

Libějovická raná - Česká odrůda původem z ji•ních Čech (Netolice). Tmavá srdcovka zrající ve 2. třešňovém týdnu (před „Early Rivers“).

Lyonská raná (Early Lyons) – tmavá polochrupka, která byla nalezena ve Francii. Zraje ve 2. třešňovém týdnu. Du•nina je tu•ší a velmi dobré chuti. Silně náchylná k praskání plodů. Nevýhodou je i postupné zrání plodů.

Medovka - semenáče s pestrými plody, měkkou, velmi sladkou du•ninou s variabilní dobou zrání. Ve starých sadech hojně rozšířená a oblíbená třešeň.

Napoleonova - v České republice se pod tímto názvem pěstuje především odrůda „Büttners Späte Knorpelkirsche“.

Německá rychlice (Früheste der Mark) – tmavě červená srdcovka původem z Německa nebo z Francie. Nejraněji zrající třešeň, od které se začíná počítat zrání ostatních odrůd v třešňových týdnech.

Plavky - semenáče s velkými světle pestrými plody, středně tuhou du•ninou a sladce navinulou du•ninou. Zrají ve 4. a• 5. týdnu.

Srdcovka přeúrodná - Česká odrůda, která se vyskytovala v okolí Prahy. Pestrá srdcovka, která zraje ve 3. týdnu. Plody středně velké, sladké chuti. Předostí je vysoká plodnost.

Schneiderova (Schneiders Späte Knorpelkirsche) – pochází z Německa a v České republice je známa ještě pod názvem „Thurn Taxis“. Tato odrůda je hojně rozšířena a uváděna pod řadou lokálních názvů např. „Pumra“, „Oliva“, „Přeloučská“, „Slatiňanská“ aj.

Šakvická - lokální odrůda ji•ní Moravy. Tmavá polochrupka se středně velkými plody. Zraje ve 3. třešňovém týdnu.

Tropřichterova - Česká odrůda zrající ve 4. týdnu. Pomologicky patří k polochrupkám. Plod je tmavě červený, velký, navinule sladké a velmi dobré chuti.

Velká černá chrupka (Grosse Schwarze Knorpelkirsche) – tmavá chrupka pocházející z Německa, která zraje na přelomu 6. a 7. týdne a vyskytující se ve dvou variantách. Typ Diemitz – zraje o 5 dní před typem Geissenheim. Tvar koruny u typu Diemitz je rozlo•itý a růst je středně bujný. Typ Geissenheim roste velmi silně a vytváří vyšší kulovité koruny.

Vlašky - semenáče s pestrými plody zrající v 5. týdnu. Plody jsou středně velké, navinule sladké chuti. Rozšířeny převá•ně ve východních Čechách.

Zeisbergova - stará německá odrůda, která se u nás rozšiřovala pod synonymem 'Mamutka'. Tmavá chrupka zrající ve 4. týdnu s velkými plody. Du•nina má sladce navinulou, velmi dobrou chu•. Plody vhodné pro kompoty. Odolnější k praskání plodů v období deš•ů.

Znojemská kaštánka - Česká odrůda z oblasti Znojma. Tmavě červená chrupka, která zraje ve 4. týdnu. Navinule sladké a dobré chuti.

Višně

Amarelka královská (Frühe Königliche Amarelle) – neznámého původu. Červená amarelka zrající ve 3. třešňovém týdnu. Plody drobnější, sladce navinulé, mírně natrpklé, dobré chuti. Plody vydr•í na stromě a• 3. týdny po dozrání.

Sladkovišeň raná (Rote Mai-Herzogskirsche) – velmi stará odrůda (zmínky ji• v roce 1688), neznámého původu. Středně velké, červené plody s měkkou du•ninou a velmi dobrou, navinule sladkou chutí. Zraje postupně od 2. týdne do 5. týdne. Je hojně rozšířena ve starých výsadbách.

Vackova - Česká odrůda získaná pomologem Janem Říhou na konci 19. století. Cizosprašná kyselka, zraje mezi 3. a 4. týdnem. Tmavě červené plody, velké a výborné, sladce navinulé chuti. Vhodná především pro přímý konzum.

Ovocné stromy v severozápadních Čechách

Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura se od roku 1998 intenzivně věnuje problematice vysokokmenných ovocných stromů v krajině. V rámci těchto projektů se snaží nalézt a identifikovat ty odrůdy ovocných stromů, které mizí ze současného sortimentu dostupných druhů.

Tato problematika nachází kupodivu velmi živý ohlas u široké veřejnosti. Z našich zkušeností vyplývá, že obyvatelstvo se velmi živě zajímá o vysokokmenné odrůdy ovoce a do budoucna se bude tento zájem pravděpodobně ještě zvyšovat.

Mimo přímé ochrany ovocných vysokokmenů v dále uvedeném zájmovém území provádíme širokou osvětu zaměřenou na různé zájmové skupiny obyvatelstva.

Součástí našeho prvního přeshraničního projektu bylo vytvoření putovní česko-německé výstavy o ochraně ovocných vysokokmenů. Dále jsme vydali speciální číslo našeho bulletinu **Hukot** k této problematice.

V poslední době finančně, informačně a technicky podporujeme tři studentské projekty zaměřené na tuto oblast.

Naše aktivity se soustřeďují na území okresů Tachov, Cheb, Sokolov a Karlovy Vary. V posledních dvou letech jsme se více zaměřili na okres Karlovy Vary a okrajově jsme přesáhli do okresů Chomutov a Louny.

Uvedené území lze z hlediska přírodních podmínek rozčlenit do několika odlišných oblastí:

1. Horské oblasti Krušných hor a Slavkovského lesa
2. Doupovské hory
3. Chebská a Sokolovská pánev
4. Luticko

1. Horské oblasti Krušných hor a Slavkovského lesa

- reliéf: hornatý
- klima: vlhké, studené, s dlouhou zimou
- horniny: kyselé krystalické vyvěřelé a přeměněné, minerálně chudé
- ekosystémy: vysoký podíl lesů - hlavně smrkových, četná rašeliniště

Martin Lída

EC Meluzína RCAB

Brigádnická 710/2, Ostrov CZ 363 01

e-mail: ec.meluzina@volny.cz

www.meluzina.info

- osídlení: řídké
 - využití území: lesnictví, rekreace, průmysl ojediněle
 - zemědělství: pastva skotu, orná půda ojediněle
 - zvláštnosti: v minulosti četné rudné doly,
 - ve Slavkovském lese je chráněná krajinná oblast
 - lesy Krušných hor jsou silně narušeny imisemi
- * Ovocné vysokokmeny se zde vyskytují do nadmořské výše cca 800 m nad mořem. Z hlediska ovocnářského to sice byla okrajová oblast, nicméně jižní svahy hor do výšky 600 m obsahují ještě dnes překvapivě množství stromů. Zvláště na jaře působí v kombinaci s členitým terénem velmi impozantním dojmem a jsou charakteristickým krajinným prvkem těchto nižších horských poloh.

2. Doupovské hory

- reliéf: na okrajích hornatý, uprostřed náhorní plošina
 - klima: teplejší, vlhčí
 - horniny: zásadité, minerálně bohaté, vyvěřelé
 - ekosystémy: bukové lesy, mnoho luk
 - osídlení: extrémně řídké
 - využití území: vojenský cvičkový prostor, lesnictví
 - zemědělství: extenzivní pastva a výroba píce
 - zvláštnost: téměř padesát let bez souvislého osídlení
 - osídlení je zachováno pouze v okrajových částech
- * Doupovské hory dosahují výšek přes 900 m nad mořem. Oproti předchozím částem zájmového území představují tradiční ovocnářskou oblast a vysokokmeny se vyskytovaly prakticky po celém území. Příčinou jsou velmi úrodné půdy vzniklé na vulkanických horninách.

Bohužel v souvislosti s vojenským využitím území, byla většina ovocných stromů ve vnitřní části Doupovských hor likvidována nebo zanikla v důsledku spontánního zalesnění.

V okrajových částech ale můžeme nalézt mnoho cenných starých stromů, zvláště v okolí sídel a podél komunikací. Jedná se o menší sady u bývalých zemědělských usedlostí, solitéry a stromořadí podél silnic a polních cest. Zachovalé větší sady jsou již minulostí.

V místech kde sousedí Doupovské a Krušné hory, byla po roce 1950 realizována rozsáhlá výsadba vysokokmenných sadů s cílem oživit místní ekonomiku. Záměr nebyl dotažen do zpracovatelské koncovky.

Sady od svého založení byly ošetřovány a využívány jenom nahodile. Některé byly založeny v nevhodných polohách. Proto je jejich dochovaná rozloha asi třetinová oproti původním rozlohám.

Nicméně dnes představují jediné rozsáhlejší extenzivní sady v oblasti. Jsou v optimálním věku pro zemědělské využití a zvláště hrušně a jabloně by zde mohly růst ještě 30 i více let. Z hlediska tvorby krajiny mají nesmírný potenciál a zároveň představují lehce dosažitelný zdroj ekologicky vyrobených potravin.

Z hlediska zachrany genofondu zatím nepředstavují příliš cenné prvky, protože obsahují odrůdy, které jsou v krajině běžně přítomné. Situace se však v tomto směru bude zhoršovat a tak jejich význam v budoucnu poroste.

3. Chebská a Sokolovská pánev

- reliéf: plochý, jen mírně zvlněný
- klima: teplejší a sušší
- horniny: hlavně usazené,
- ekosystémy: lesnatost malá, četné rybníky a větší vodní toky, mnoho minerálních pramenů
- osídlení: poměrně husté - největší města oblasti, mnoho vesnic
- využití území: rekreace, těžba uhlí a kaolinu, četný průmysl
- zemědělství: intenzivní pěstování běžných plodin
- zvláštnost: lázeňství

Jedná se o tradičně zemědělské oblasti s vyšším podílem ovocných stromů. Díky vyšší hustotě osídlení byla zachována celá řada zajímavých stromů a drobnějších sadů. Právě v této oblasti jsme také

v těchto drobnějších sadech našli několik zajímavých místních odrůd nebo semenáčů. Většinou se je nepodařilo určit a mají pouze pracovní jména nebo čísla.

Na druhé straně je zde nejintenzivnější výstavba bytová i investiční a ovocné vysokokmeny zde ubývají nejrychleji.

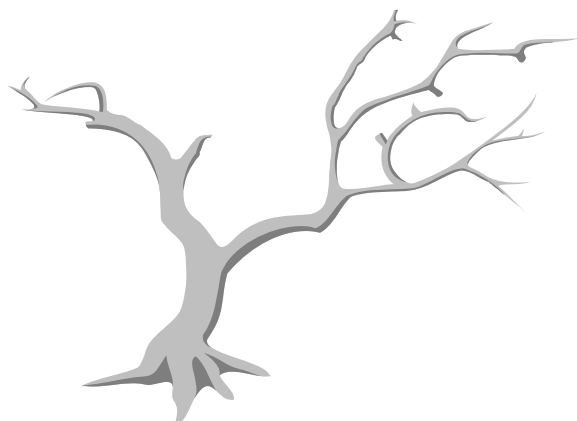
4. Luticko

- reliéf: plochý s ojedinělými vrchy a hlubokými údolím
- klima: teplé a sušší
- horniny: pestrá mozaika usazených, přeměněných i vyvřelých hornin, mírně převládají sedimenty
- ekosystémy: lesy listnaté a borovicové, celkově méně lesů
- osídlení: řídké - menší města a vesnice
- využití území: rekreace, těžba a průmysl pouze v malém
- zemědělství: velmi intenzivní včetně ovocnářství
- zvláštnost: nejdéle osídlené oblasti

Z hlediska ovocných vysokokmenů se jedná opět o tradiční pěstitelskou oblast. Pro naše aktivity je velmi cenná tím, že jsme zde získali nejvíce informačních zdrojů a to jak literárních, tak i od pamětníků. To se projevilo opět v řadě cenných nálezů.

V této oblasti je zachováno poměrně mnoho stromů, ale jejich stav je celkově horší. Je způsoben řidším osídlením. Řada stromů je vlivem dlouhodobé absence údržby na pokraji životaschopnosti a bezpochyby v krátké době zanikne.

V krátkosti k jednotlivým ovocným druhům.

Nalezené odrůdy ovoce

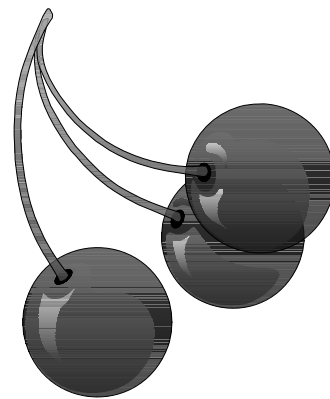
V rámci našich aktivit jsme se zaměřili téměř výhradně na třešně, hrušně a jabloně. Jsou to druhy schopné tvořit mohutné stromy, které nejlépe snášejí nižší úroveň úrodnosti. Zároveň jejich funkce v krajině jsou nejvšestrannější. Ostatní ovocné druhy jsme pominuli také z toho důvodu, že podíl zachovalých stromů je minimální.

Třešně

Třešně je nutno považovat za nejméně prozkoumanou skupinu. Je to způsobeno hlavně obtížnou identifikací jednotlivých odrůd a nemožností delší dobu skladovat pomologické vzorky.

Hlavní akcí byla průzkumná výprava ve spolupráci s Výzkumným a šlechtitelským ústavem v Holovousích, kdy bylo v terénu vyšetřeno několik stovek stromů. Od té doby průzkum stagnuje. Hlavním důvodem je, že při expedici nebyly objeveny žádné cenné místní odrůdy.

Bohužel třešně zároveň patří k nejrychleji mizejícím vysokokmenům a dovoluji si odhadnout, že 80% současných stromů do 10 let zanikne.

TŘEŠNĚ

Nejrozšířenější odrůdy:

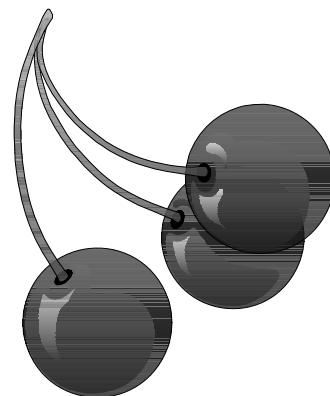
český název	německý název
Büttnerova	Grosse Prinzessinkirsche
Hedelfingenská	Hedelfinger Riesenkirsche
Lauermanova	Lauermanns Kirsche
Lyonská ranná	Jaboulay (Lyoner Kirsche)
Schneiderova (Thurn Taxis)	Schneiders späte Knorpelkirsche
Velká černá chrupka typ Dimitz	Grosse schwarze Knorpelkirsche
Velká černá chrupka typ Geisenheim	Grosse schwarze Knorpelkirsche

Odrůdy nalezené na více místech

český název	německý název
Droganova	Drogans gelbe Knorpelkirsche
Dönissenova žlutá	Dönissens gelbe Knorpelkirsche
Kaštánka	Early Rivers
Rychlice německá	Früheste der Mark
Taixmen	
Troprichtrova	Troprichter's Schwarze

Ojedinele zaznamenané odrůdy

český název	německý název
Amarelka královská	Königliche Amarelle
Baltavanská	Baltawaner
Cassinova	Kassins Frühe
Císaře Františka chrupka	Die Kaiser Franz Knorpelkirsche
Koburská raná	Koburger Maiherzkirsche
Libějická raná	Frühe aus Libejowitz
Mramorovaná chrupka	

Hrušně

Hrušně naopak představují zatím nejvíce probádanou skupinu ovocných stromů s nejzajímavějšími nálezy místních odrůd a semenáčů. Zvláště oblast Doupovských hor, •luticka a podkrušnohorských pánví má velmi vhodné podmínky pro pěstování hrušní. V krajině je zachováno relativně mnoho stromů s dobrou vitalitou a s vysokou krajínovnou hodnotou. V sortimentu hrušní se zdají být také největší rozdíly mezi jednotlivými oblastmi zájmového území. Mimo vlastních odrůd jsou z ekologického a estetického hlediska velmi cenné solitéry pláňat.

H R U Š Ň Ě

Nejrozšířenější odrůdy

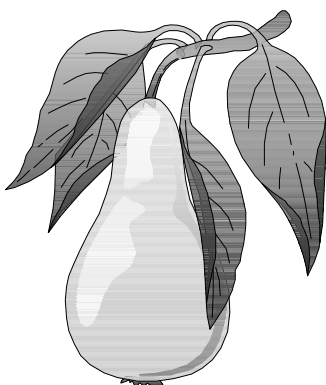
český název	německý název
Clappova	Clapps Liebling
Hardyho máslovka	Gellerts Butterbirne (Beurre Hardy)
Muškatelka turecká (Zbuzanka)	Türkische müskierte Sommerbirne
Špinka (Šedivka)	Gute Graue
Solanka	Solaner

Odrůdy nalezené na více místech

český název	německý název
Avranšská	Gute Luise von Avranches
Boscova lahvice	Bosc's Flaschenbirne (Kaiserkrone)
Červencová hruška	Bunte Julibirne
Dielova máslovka	Diels Butterbirne
Hájenka	Holzfarbige Butterbirne
Chameuská	Köstliche von Chameu
Konference	Konferenzbirne
Koporečka	Liegels Butterbirne (Koperischer) oder Kubisch
Pstružka	Forellenbirne
Salisburyho	Prinzessin Marianne
Windsdorfská	Windsorbirne

Ojediněle zaznamenané odrůdy

český název	německý název
Esperenova bergamotka	
Holenická	Winterforellenbirne
Chameuská	Köstliche von Chameu
Pastornice	Pastorenbirne
Pitmastonská	Neue Poite
Poiteau	Neue Poite
Prezident Mas	Mas
Williamsova	Williams Christ (Christbirne Williams)

Jabloně

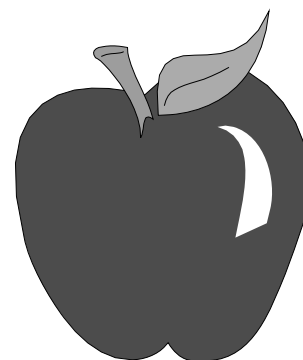
Jabloň je suverénně nejrozšířenější druh ovocného stromu. Přesto bylo nalezeno poměrně málo místních odrůd a většina stromů patří k evropskému sortimentu. Pochopitelně i zde však máme celou řadu zajímavých nálezů méně obvyklých nebo mizejících odrůd.

**viz příloha - přehled nalezených odrůd*

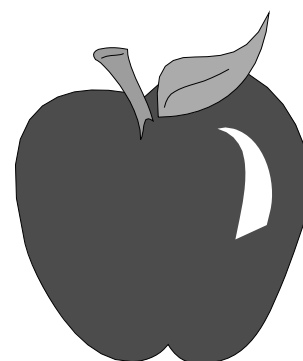
Nejrozšířenější odrůdy	
český název	německý název
Bojkovo	Boikenapfel
Bernské růžové	Berner Rosenapfel
Lansberská reneta	Landsberger Renette
Ochranovské	Hermhut
Parména zlatá zimní	Goldparmäne

Odrůdy nalezené na více místech	
český název	německý název
Boskoopské	Boskoop
Croncelské	Croncels
Gdánský hranáč	Danziger Kantapfel
Grávštýnské	Gravesteiner
Harbertova reneta	Harberts Renette
James Grieve	James Grieve
Malinové podzimní	
Oldenburgovo	Geheimrat Dr. Oldenburg
Ontario	Ontarioapfel
Panenské české	Roter Jungfernapfel
Sudetská reneta	Sudetenrenette
Vilémovo	Kaiser Wilhelm
Wealthy	Wealthy

Ojediněle zaznamenané odrůdy	
český název	německý název
Akerö	Akerö
Alžbětína (Mazánkův zázrak)	Mazaneks Wunder
Antonovka	Antonow
Citrónové zimní	Winterzitronenapfel
Čistecské lahůdkové	Luisenapfel
Červený hranáč	
Gdánský hranáč	Danziger Kantapfel
Gloria Mundi	Gloria mundi
Hlohovské	
Chodské	Chodenapfel
Kalvil podzimní červený	Roter Herbstkalvil
Kardinál žhaný	Geflammtter Kardinal
Kaselská reneta	Grosse Kasseler Renette
Kožená reneta zimní	Graue französische Renette
Londýnské	London Pepping
Malvazinka	Luikenapfel
Matčino	Mutterapfel (Nonetit)
Milletův řehtáč	Milletts Schlotterapfel
Papelův libernáč	
Princezna Luisa Dánská	Dänische Prinzessin Luisa
Signe Tillisch	Signe Tillisch
Stružinské	
Strýmka	Bohnapfel
Ušlechtilé žluté	Gelber Edlapfel
Velkovévoda Bádenský	Großherzog Friedrich von Baden
Viktorie raná	Früher Viktoria
Zelenče rhodoislandské	Grünling von Rhode Island

J A B L K A

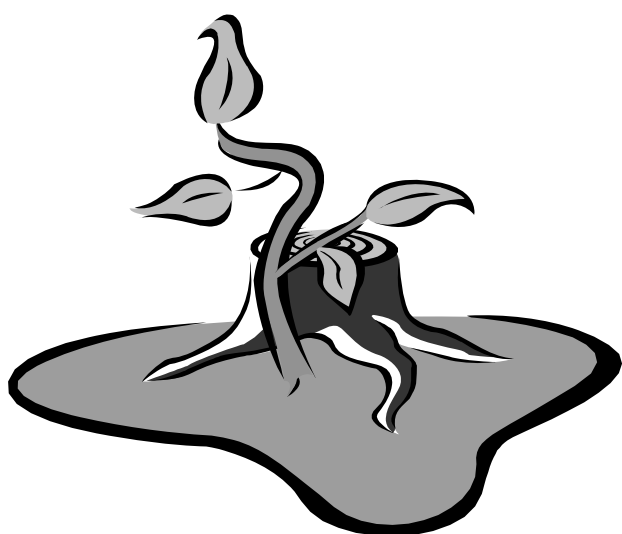

Aktivní ochrana stromů

Do současnosti jsme se soustředili na zakládání genofondových ploch, na kterých chceme soustřeďovat sbírky odrůd zjištěných během mapování.

Naším cílem je mít v každé z výše uvedených oblastí alespoň jednu plochu s kapacitou kolem 40 stromů pro jabloně a hrušně a cca 20 stromů pro třešně.

Pro oblast Slavkovského lesa budujeme takovou sbírku jabloní v Lokti. Oblast pánví je pokryta plochami Bor a Stráž.

Pro Doupovské hory je plánována plocha v Jakobově.

Dosud není pokryta oblast Krušných hor a Luticka.

Mimo těchto genofondových ploch jsme se zúčastnili na výsadbě stromořadí cca 70 stromů na jedné farmě poblíž Karlových Varů a na založení 2 ha genofondové plochy v Děčíně.

Mimo těchto akcí jsme distribuovali z vlastní školky v Dalovicích cca 3000 stromků. Zhruba 2/3 byly různě vzrostlé podnože - pláňata pro zájemce, kteří si je chtěli sami roubovat.

Na základě našich podnětů vyhlásili okresní úřady Karlovy Vary a Cheb jako významné krajinné prvky zachovalá ovocná stromořadí.

Při výsadbách vysokokmenných stromů do krajiny se snažíme hledat vhodné vlastníky půdy, kteří jsou schopni poskytnout stromům minimální péči. Jsme toho názoru, že naprosto volné výsadby ovocných

vysokokmenů nejsou zcela vhodné.

Rádi bychom tyto zájemce propojili v určitý spolek v jeho rámci bychom poskytovali určitý odborný i praktický servis.

Zatím se vůbec nedaří startovat ochranu spotřebitelem. Přes určitou snahu se nám nedaří přesvědčit podnikatele k budování zpracovatelských kapacit pro ovoce z vysokokmenných sadů. Hlavní příčinu vidíme ve slabém a silně pulzujícím trhu s ekologickými potravinami. Druhotnou příčinou je obecně špatná situace zemědělského sektoru, kde řada prvovýrobců zápasí o přežití a za takové situace je pochopitelně nulová chuť k experimentům na neprobádaném trhu.

Nedaří se ani rozvoji agroturistiky, přestože krajina na pomezí Doupovských a Krušných hor je opravdu kouzelná. Kvetoucí údolí plné ovocných stromů by mohlo znamenat vítaný příliv turistů v květnových volných dnech - mimo prázdninovou sezónu. Ani zde se nám dosud nepodařilo nalézt vhodné podnikatele.

Přesto nám je jasné, že právě vytvoření skupiny obyvatelstva ekonomicky profitující z ovocných vysokokmenů je nejlepší zárukou toho, že tento krajinný prvek nezmizí z krajiny severozápadních Čech.

Pokus - testování resistentních jablečných odrůd na vysokokmeni a ve vysokých polohách

Christoph Mann

LPV Oberes Vogtland

Oberer Berg 76, 08258 Markneukirchen

e-mail: lpv@musikwinkel.com

V roce 2003 se naše odborná skupina podílí na založení zajímavého dlouhodobého pokusu. Jeho cílem je srovnat růst a výnosy některých starých tradičních odrůd s moderními odrůdami resistentními proti strupovitosti jablek.

Všechny nově vysazené stromky budou zapěstovány jako vysokokmeny na semenáčích. Ty pocházejí ze semen odrůdy Bittenfelderovo. Mezišlechtění je provedeno z odrůdy Croncelské.

Sad bude založen na 4400 m² horských luk v osadě Goplassgrun v nadmořské výšce zhruba 700 m. Roční srážky zde činí 860 mm/m² a průměrná roční teplota je 5,8 °C.

Takové přírodní podmínky jistě důkladně prověří výkonnost všech odrůd.

Po celou dobu pokusu bude sledována bujnost růstu a tvar stromů. Jakmile stromy začnou kvést a plodit budou odborníci z výzkumného ústavu a LPV Oberes Vogtland sledovat také množství květů, napadení plodů a stromů chorobami, výnos, velikost plodů, jejich zbarvení a chuť. Posledním okruhem sledovaných údajů budou fenologická data, především doba květu a zralosti.

Do tohoto pokusu byly zařazeny tyto tradiční odrůdy:

Kirchwaldské - podzimní odrůda vhodná pro moštování i přímý konzum

Herrnhutské - podzimní moštová odrůda velmi hojná i na české straně hranice

Bernské růžové - podzimní stolní odrůda rozšířená i v Čechách

Dülmenerovo růžové - podzimní odrůda v Čechách téměř neznámá vhodná na mošt i pro přímý konzum

Albrechtovo - je podzimní a zimní odrůda v Čechách méně rozšířená vhodná na mošt i pro přímý konzum

Moderní resistentní odrůdy z výzkumného ústavu v Pillnitz:

Retina - letní a podzimní stolní odrůda

Rebella - podzimní stolní odrůda

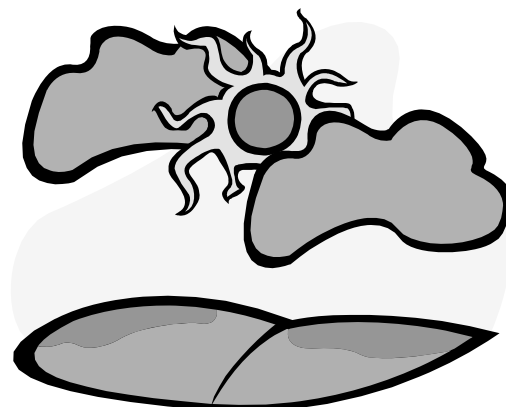
Remo - podzimní stolní i moštová odrůda

Renora - zimní, stolní odrůda

Rewena - zimní, stolní i moštová odrůda

Z moderních českých resistentních odrůd byla zařazena odrůda Topaz - zimní konzumní i moštová odrůda

Výsledky pokusu budou jistě velmi zajímavými podklady pro výběr odrůd pro nové výsadby do extenzivních sadů a ovocných stromořadí v krajině. Pro šlechtitele nových odrůd přinesou důležité informace o tom, které odrůdy používat k dalšímu zdokonalení moderních odrůd.

Landschaftspflegeverband „Oberes Vogtland“ a Německo - České přeshraniční projekty

Jádrem přeshraniční spolupráce LPV Oberes Vogtland, Ekologického centra Meluzína RCAB a dalších ochranných organizací jsou aktivity směřující k oživení místních odrůd ovoce.

Zájmovým územím jsou kraje Vogtlandský v Sasku a Karlovarský v Čechách. Tyto organizace společně pečují o 14 reprezentativních ovocných sadů a stromořadí - 7 německých a 7 českých.

V českých sadech se přeshraniční spolupráce soustřeďuje na udržení genofondu místních odrůd jabloní, hrušní a třešní. V německých sadech je již produkce ovoce využívána k výrobě tradičních moštů a sušeného ovoce.

Mimo tyto sady pracuje LPV Oberes Vogtland na evidenci a mapování sortimentu starých, výnosově stabilních, vogtlandských a českých ovocných odrůd v oblasti Euregio Egrensis.

Dlouhodobým cílem německých i českých ochránářů je zajištění velkého odrůdového bohatství pro nové založení ovocných sadů z domácího (původního) materiálu.

LPV Oberes Vogtland se zabývá mimo záchrany místních odrůd ovocných stromů i dalšími činnostmi na poli ochrany přírody. Některé z těchto projektů mají také přeshraniční dosah.

Na prvním místě musíme jmenovat „Oberer Aschberg“ nádherný vrch mezi Klingenthalem a Bublavou. Tato hora je porostlá typickými horskými loukami s koprníkem štětinolistým a kostřavou červenou. Botanikové označují tyto louky jako Meo-Festucetum.

Louky zaujímají 80 ha velký otevřený jihozápadní svah Krušných hor ležící ve výšce 935 m.n.m. Rozloha je rovným dílem v Sasku a v Čechách. Od roku 1990 byly louky ponechány ladem a začaly být ohrožovány samovolným zarůstáním náletovými dřevinami. Od roku 1994 se LPV Oberes Vogtland podařilo s podporou obce Bublava zajistit každoroční sečení s odvozem zelené hmoty. Zároveň je každoročně provedena kontrola stavu horských luk se státním úřadem pro ochranu životního prostředí Plauen. Tato kontrola je provedena na 1 německé a 3 českých stabilních plochách.

Cílem tohoto snažení je také stále otevřená

Christoph Mann

LPV Oberes Vogtland

Oberer Berg 76, 08258

Markneukirchen

e-mail: lpv@musikwinkel.com

spolupráce ochranných, zemědělských a jiných místních organizací. Tento projekt tak pomáhá vytvářet vztahy dobrého sousedství. V současné době usiluje LPV Oberes Vogtland o vyhlášení přeshraničního chráněného území.

Spolupráce českých absolventů a studentů středních a vysokých škol v LPV Oberes Vogtland je také velmi důležitou činností. Je jasné, že musíme nejen chránit faunu a floru, ale také zapojovat a proškolovat mladé lidi.

Jako první se na jednorocní stávkou vydala v letech 1999/2000 Zdenka Hanáková, maturantka Střední zemědělské školy v Dalovicích. Zdenka dále pokračuje v intenzivní spolupráci s LPV a podílela se do roku 2003 na celé řadě přeshraničních i ryze saských projektů. V letech 2000/2001 přišla Pavla Burešová, studentka České zemědělské univerzity v Praze. Tu zaujala práce na záchraně starých odrůd ovocných stromů natolik, že se jí věnuje ve své diplomové práci. V letech 2001/2002 spolupracovala s LPV Jiřina Novotná, taktéž maturantka z Dalovic a pro roky 2002/2003 zde pracuje Ing. Anna Řezáčová, čerstvá absolventka ČZU v Praze.

Pro úplnost ještě zmíním účast LPV Oberes Vogtland na dalších přeshraničních projektech na ochranu přírody. V letech 2000 - 2001 to byla podpora hnízdních místností pro sokola stěhovavého v Doupovských horách. Od roku 1998 se také aktivně zapojuje v boji proti rozšiřování bolševníku velkolepého. Velmi aktivní je LPV v oblasti pořádání česko-saských poznávacích exkursí na obou stranách hranice.

LPV Oberes Vogtland samozřejmě nezapomíná informovat veřejnost o společném úsilí českých a saských ochránců přírody. Pravidelně zveřejňuje informace a fotografie z akcí na svých webových stránkách. Vrcholem prezentace společného úsilí bylo představení česko-německého ovocného projektu na „Grüne Woche“ 2003 v Berlíně.

Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura

EC Meluzína RCAB je oblastní odbočkou celostátní Asociace Brontosaura. Toto občanské sdružení pracuje v oblasti ekologické výchovy a ochrany přírody.

Činnost centra je financována z grantů nestátních nadací, z příspěvků samosprávy, darů soukromých i právnických osob a z výnosů vlastní práce.

Naše projekty realizujeme na území NUTS II Severozápad, t.j. v Karlovarském a Ústeckém kraji. Chtěli bychom pomoci nasměrovat ekonomický rozvoj severozápadních Čech blíže k trvale udržitelnému životu tak, aby náš region ztrácel pověst oblasti se zničeným životním prostředím.

Snažíme se napomoci šíření technologií, které jsou šetrné k životnímu prostředí a pomáhají rozvoji regionální ekonomiky v zemědělství a lesnictví.

V současné době se konkrétně věnujeme oživení místních ovocných odrůd, podporujeme a provádíme vysazování vysokokmenných ovocných stromů. Dále se snažíme zachovávat a obnovovat druhově pestrá luční společenstva. Zemědělcům, úřadům i soukromým osobám poskytujeme poradenskou činnost. Sami provádíme práce na obnovu sadů a luk.

Mimo těchto dvou základních a dlouhodobých programů provádíme ještě údržbu chráněných území. Nejčastěji se jedná o vyřezávání náletových dřevin a sečení zanedbaných luk. Vyrábíme a rozmisťujeme úkryty pro drobné živočichy (ptáky, plazy, čmeláky a jiné bezobratlé).

Do všech těchto akcí zapojujeme mladé lidi - středoškoláky i vysokoškoláky. Snažíme se uvolnit jejich tvůrčí potenciál a prakticky je inspirovat k lepší péči o životní prostředí.

V rámci ekologické výchovy obyvatelstva pořádáme výstavy, kampaně a semináře. Provozujeme bezplatnou výpůjční službu videokazet Ministerstva životního prostředí České republiky, Nadace Envideo a mnoha dalších.

V EC Meluzína RCAB je též malá environmentální knihovna s několika stovkami knihovních titulů a předplatným hlavních ekologických časopisů vycházejících v České republice.

Pro základní a střední školy máme připraveno několik témat pro výuku pod širým nebem. Rozsah

Martin Lípa

EC Meluzína RCAB

Brigádnická 710/2, Ostrov CZ 363 01

e-mail: ec.meluzina@volny.cz

www.meluzina.info

programu může být od polodenní návštěvy po několikadenní exkurse. Témata jsou především z oblasti biologie, ekologie, meteorologie, geologie, zemědělství a krajiny tvorby.

Postupně budujeme rozsáhlý areál ekologické výchovy v Děčíně - Libverdě. Jeho součástí bude sbírka divoce rostoucích rostlin, přírodní zahrada a botanická zahrada Střední zahradnické školy, Střední zemědělské školy A. E. Komerse a Středního odborného učiliště Děčín - Libverda

O své činnosti informujeme na stránkách bulletinu Hukot. Tento občasník vydáváme 4 - 6krát do roka. V případě nějaké rozsáhlejší kampaně vydáváme obvykle zvláštní - monotematické číslo.

Snažíme se propojit úsilí mnoha lidí a organizací. Hledáme s nimi společné zájmy a chceme podpořit každé poctivé úsilí o zlepšení stavu našeho okolí.

Velmi úzce spolupracujeme s Českým svazem ochránců přírody, s referáty životního prostředí okresních úřadů, správami chráněných krajinných oblastí i obecními a městskými úřady, stejně jako se soukromými zemědělci, většími firmami i jednotlivými občany.

V posledních letech rozvíjíme intenzivní přeshraniční spolupráci s ochranářskými organizacemi v Sasku. Podíleli jsme se na vyslání českých studentů na jednorozhodný ekologický rok - do Spolkové republiky Německo. Dále jsme organizovali několik exkursí a vyrobili putovní českoněmeckou výstavu o ochraně starých ovocných stromů. To vše za laskavé podpory programu PHARE CBC.

Členem naší organizace se může stát každý občan, který chce přispět ke zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody. Členský příspěvek činí 100,- Kč na jeden rok. Členové zdarma dostávají Hukot a mají přednostní právo účastnit se akcí pořádaných EC Meluzína RCAB. Jednou - dvakrát do roka pořádáme akce, které jsou vyhrazeny pouze pro naše členy a nejbližší spolupracovníky.

Kontaktní osoby:

Ing. Martin Lípa - vedoucí centra

Ing. Radoslav Bartůněk - koordinátor

Kontaktní adresa:

EC Meluzína RCAB

Brigádnická 710/2

Ostrov

363 01

Telefon: +420 777 082 620

www.meluzina.info

E-mail: ec.meluzina@volny.cz

Poděkování

Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura děkuje všem, kteří přispívají k záchraně starých ovocných stromů a oživení místních odrůd ovoce.

Všem, kteří v severozápadních Čechách i Oberes Vogtland zachraňují cenné kulturní dědictví a starají se o to, aby tato část Evropy byla stále krásná a zajímavá.

Za odbornou, materiální a finanční podporu děkujeme Regionální rozvojové agentuře Egrensis a jejímu týmu v Karlových Varech, Výzkumnému a šlechtitelskému ústavu v Holovousech, Kanceláři ústřední výkonné rady Českého svazu ochránců přírody a v neposlední řadě Loketským městským lesům s.r.o.

Zvláštní dík patří panu Ing. Václavu Zikešovi, rodině Lošákových, Jakubovi Hejtíkovi, Pavle Burešové, Veronice Sýsové, Dušanovi Divišovi a mnoha dobrovolníkům, kteří se zasloužili o realizaci našeho projektu.

Dík patří také panu Wilfriedu Müllerovi z německého pomologického spolku.

Pozemkový spolek Meluzína (PSM)

PSM byl založen v roce 1999 projektem č.113099 „Pozemkový spolek Meluzína“ podpořeného v rámci otevřeného programu ČSOP Místo pro přírodu.

V roce 2002 úspěšně získal akreditaci a tím se zařadil mezi několik desítek pozemkových spolků v České republice.

Co je to pozemkový spolek

Stručně řečeno je to způsob práce ochranné organizace. Je zaměřen na ochranu pozemků, které jsou cenné výskytem chráněných organismů nebo z nějakého kulturně historického důvodu, popřípadě výrazně zkrášlují krajinu. Ochranná organizace se obvykle spojí s dalšími organizacemi - například místními úřady, památkáři či jinými neziskovými organizacemi - a snaží se tyto cenné pozemky vykoupit nebo alespoň najmout na velmi dlouhou dobu.

V některých případech také uzavírá se stávajícím vlastníkem dohodu o tom, co se smí a co se nesmí na jeho pozemcích provádět. Jak vidno, je to způsob ochranné práce, který spojuje mnoho lidí k dosažení společného cíle - ochrany cenných pozemků před nešťastnými způsoby využití.

Základní pohled na práci Pozemkového spolku Meluzína (PSM)

Priority i metody práce PSM vycházejí ze skutečnosti, že příroda, krajina a člověk ve střední Evropě jsou spojeni několik staletí. Proto se domníváme, že k ochraně české krajiny nelze přistupovat vždy jako k ochraně ryze přírodních ekosystémů. Máme za to, že je nezbytné obnovovat harmonický kontakt člověka s přírodou. Musíme podporovat šetrné využívání naší krajiny lidmi, kteří v ní trvale žijí. Pozemkový spolek Meluzína se o to snaží za pomoci následujících zásad:

1. Podporovat vlastníky pozemků, kteří je využívají způsobem citlivým k ochraně přírody. Tito lidé nesmí být znevýhodňováni oproti vlastníkům, kteří se nechovají ohleduplně k životnímu prostředí.

2. Vykupovat a pronajímat pozemky chceme pouze tehdy, pokud šetrný způsob obhospodařování nemohou zajistit stávající vlastníci.

3. Systematicky rozvíjet Česko - Saskou přeshraniční spolupráci při ochraně přírody a krajiny.

Martin Lída

EC Meluzína RCAB

Brigádnická 710/2, CZ Ostrov 363 01

e-mail: ec.meluzina@volny.cz

www.meluzina.info

Zde je hlavní výměna zkušeností a budování dobrých sousedských vztahů.

Spolupracovníci

Při prosazování našich cílů hodláme spolupracovat se všemi organizacemi i jednotlivci sdílejícími naše cíle a hodnoty. Z dosavadní činnosti EC Meluzína RCAB víme, že našimi pravděpodobnými partnery nebo i členy spolku budou ekologičtí zemědělci, obecní úřady, drobní vlastníci půdy, orgány státní ochrany přírody a ochranné organizace.

Zvláště bychom chtěli poděkovat kanceláři regionální rozvojové agentury Egrensis, Loketským lesům s.r.o., správám chráněných krajinných oblastí Slavkovský les, České Středohoří a Labské pískovce, Českému svazu ochránců přírody - zvláště kanceláři ústřední výkonné rady, soukromým zemědělcům panu Slávkovi Kuchtovi a manželům Lošákovým.

Naše činnost by samozřejmě byla nemyslitelná bez ochotné podpory desítek dobrovolníků, kteří provádějí potřebné zásahy v terénu a bez vlastníků citlivých k otázkám ochrany přírody. V Sasku spolupracujeme dlouhodobě s Landschafts-pflegeverband Oberes Vogtland - spolkem pro péči o krajinu. Jeho náplň činnosti i způsob práce zhruba odpovídá našemu pojetí pozemkového spolku.

Lokality v nájmu a podnájmu PSM:

Pozemkový spolek Meluzína se hodlá věnovat ochraně přírody v rámci NUTS II Severozápad, který zahrnuje Karlovarský a Ústecký kraj.

V rámci pozemkového spolku je pronajato necelých 80 ha půdy. Hlavní část pozemků se nachází v severní části CHKO České Středohoří (nedaleko Děčína). Jsou součástí 2. zóny CHKO České Středohoří a jedná se o rozsáhlý komplex horských luk prostoupený lesy a remízky.

Zhruba 1ha tvoří pozemky v Karlovarském kraji. Zde jsou důležité plochy pro rozmnožení kriticky ohrožených druhů obojživelníků a plazů. Zatím bez zvláštní ochrany a náš pozemkový spolek se snaží zajistit dostatečnou podporu chráněným druhům, které na nich žijí.

Další zájmové plochy PSM

Mimo pronajaté plochy pečujeme v rámci pozemkového spolku o celou řadu dalších pozemků nebo poskytujeme poradenskou činnost, brigádní a technickou výpomoc jejich majitelům.

Významný krajinný prvek Louka u Nemocnice - Ostrov	Druhově pestrá louka se silnou populací hvozdíku pyšného. Nejzachovalejší lokalita v severovýchodní části Sokolovské pánve. Provádíme údržbu sečením (rozloha 1 ha).
Významný krajinný prvek Hrachová - Stráž nad Ohří	Mokřadní společenstvo s masivním výskytem prstnatce májového. Údržba sečením rozloha přes 1 ha.
Přírodní rezervace Rybníky u Ostrova	Jedná se o komplex vlhkých luk a rybníků - rezervace na ochranu ptáků a rostlinných společenstev. Plocha je plánována pro reintrodukcii hvozdíku pyšného z lokality louka u nemocnice. Údržba sečením - rozloha 1,5 ha.
Významný krajinný prvek Nevděk - Žlutice	Stepní lokalita s výskytem vstavačovitých rostlin. Stanoviště s výskytem užovky hladké. Zásahy spočívají v pokračování výřezu náletových dřevin - rozloha cca 4 ha.
Významný krajinný prvek Fukštejn	Zachovalá typická trojštětová horská květnatá louka v Krušných horách - sečení ploch. Plánované je opětovné vysazení lilie cibulkonosné.

Genofondová plocha Jakubov

V obci Jakubov u soukromého zemědělce p. Aleše Lošáka probíhá rekonstrukce starého sadu. Naším cílem je založení genofondové plochy starých místních odrůd pro oblast Doupovských hor. Plocha cca 1,5 ha

Dále jsou zde cenné druhově pestré louky a pastviny s typickými společenstvy termofytika Doupovských hor celkem 14 ha.

Plochy jsou zatím ve vlastnictví PF ČR, budeme usilovat o jejich prodej stávajícímu nájemci a následný nájem PSM.

Další podporou vlastníkovu bude úprava ploch do stavu, kdy je možné jejich zařazení do kategorie dotace MZe ČR na údržbu krajiny. Je to důležité jak pro dlouhodobou perspektivu zajištění péče o cenné pozemky, tak pro ekonomickou stabilitu farmy.

Genofondová plocha Loket

V rámci úpravy břehů Ohře uvnitř města Loket byla s laskavou podporou města Loket a Loketských městských lesů s.r.o. vybudován sad soustřeďující místní odrůdy jabloní. Zhruba 0,5 ha plocha soustřeďuje 25 odrůd dřívě běžných nyní vzácných a ohrožených vyhynutím. Péči provádí Loketské městské lesy, odborné vedení má na starosti Pozemkový spolek Meluzína.

Areál ekologické výchovy Libverda

V katastru obce Březiny u Děčína ve spolupráci se Střední zemědělskou školou Děčín Libverda provádíme úpravy pozemku o rozloze cca 1,5 ha. Tyto úpravy jsou zaměřeny na podporu volně žijících organismů s cílem vybudovat přírodní zahradu pro ekologickou výchovu širokých skupin obyvatelstva.

Dosud provedená opatření zahrnovala budování tůňky pro obojživelníky, sečení druhově pestré louky a budování úkrytů pro drobné obratlovce i bezobratlé.

Co nabízíme spolupracujícím vlastníkům pozemků

Především poradenství v následujících oborech - zakládání a údržba druhově pestrých luk, pěstování ovocných vysokokmenů jabloní, hrušní a třešní, podpora divoce žijících obojživelníků, plazů, ptáků, savců a některých bezobratlých.

Dále můžeme pomoci se sháněním peněz na drobné zásahy v krajině nebo minimálně poradit velmi hospodárné varianty jejich provedení.

U velmi cenných ploch organizujeme také brigády na provedení prací potřebných k jejich údržbě.

Činnost PSM je územně, administrativně i pracovní velmi obsáhlá. V naší činnosti ověřujeme nové postupy pro práci pozemkových spolků i pro získávání dalších zdrojů na přímá opatření v zájmových plochách. Doufáme, že i v budoucnosti budeme nacházet tolik milých lidí, kteří nám v tom budou nadále pomáhat.